

Засади усного професійного мовлення (риторика)

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>Для всіх</i>
Спеціальність	<i>Для всіх</i>
Освітня програма	<i>Для всіх</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>заочна</i>
Рік підготовки, семестр	<i>1 курс, осінній / весняний семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>2 (60)</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Залік/МКР</i>
Розклад занять	<i>щотижня</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	https://kumlk.kpi.ua/node/1852
Розміщення курсу	<i>Кожен викладач використовує свій ресурс (Moodle, Google classroom)</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів компетентностей:

ЗДАТНІСТЬ:

- застосовувати норми усного професійного мовлення;
- вести ділові та приватні бесіди;
- організувати взаємодію зі співрозмовником, налагодити контакт, встановити зворотній зв'язок.
- використовувати різноманітні вербальні засоби впливу на співрозмовника під час фахового спілкування.
- самостійно підвищувати рівень особистої мовної культури.
- запобігати різним формам порушень академічної доброчесності.

Після засвоєння навчальної дисципліни студенти мають продемонструвати такі результати навчання:

ЗНАННЯ:

- основних понять загальної риторики;
- загальних вимог до усного спілкування;
- основних понять та фундаментальних цінностей академічної доброчесності, її впливу на академічну культуру та якість освіти;
- сучасних методів риторичного аргументування;
- етапів підготовки усної промови;
- принципів безконфліктного спілкування;
- невербальних комунікативних сигналів;
- прийомів активізації уваги слухачів;
- основних законів спілкування;
- полеміки і полемічних прийомів;
- вимог до усних презентацій.

УМІННЯ:

- вирішувати комунікативні та мовленнєві завдання в конкретній ситуації спілкування;
- створювати промови на професійну тематику;
- застосовувати досвід формування культури академічної доброчесності та запобігання проявам академічної нечесності;
- вести розгорнутий монолог з фахової проблематики;
- організувати взаємодію з аудиторією, налагодити контакт,
- використовувати невербальні засоби спілкування для досягнення власної мети;
- підготувати академічний виступ для захисту курсового (дипломного) проекту;
- володіти полемічним мистецтвом (диспут, полеміка, дискусія);
- створювати ефективні усні та мультимедійні презентації.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Дисципліна «Засади усного професійного мовлення (риторика)» разом з дисциплінами «Історія науки і техніки», «Іноземна мова», «Історія української культури» формує гуманітарну складову в програмі підготовки майбутнього фахівця.

Дисципліна «Засади усного професійного мовлення (риторика)» ґрунтується на отриманих під час навчання у середній загальноосвітній школі базових знаннях із сучасної української літературної мови.

3. Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Спілкування – основа публічного виступу.

Тема 1. Риторика як наука і мистецтво

Тема 2. Спілкування – основа публічного виступу

Розділ 2. Техніка професійної публічної промови

Тема 1. Складові успішного виступу.

Тема 2. Техніка професійної публічної промови

Тема 3. Мовна культура оратора. Основи академічного письма

Тема 4. Взаємодія оратора та аудиторії

Розділ 3. Значення риторики у житті людини. Основи академічної доброчесності.

Тема 1. Риторика у професійному житті.

Тема 2. Академічне красномовство, академічна доброчесність

Тема 3. Риторика у віртуальному просторі.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Основна

1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики : Підручник для студ. вищих навч. закладів / Ф. С. Бацевич . – Київ : Академія, 2004 . – 342 с. Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0004078

2. Колотілова Н.А. Риторика. Навч. посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2007. — 232 с. <https://pidru4niki.com/1584072023290/ritorika/ritorika>

Допоміжна

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. фонд «Міжнарод. фонд дослідж. освіт. політики»; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова» [Електронний ресурс]. — Київ: Таксон, 2016. — 234 с. <https://drive.google.com/file/d/0ByePGdGpHh6Wa1NoR3g4S1FaWVE/view>

2. Джеймс Борґ Мистецтво говорити. Таємниці ефективного спілкування / пер. з англ. Н. Лазаревич. — Харків: Вид-во «Ранок»: Фабула, 2020. — 304с.

3. Кушнір Р.О. Великий оратор, або як говорити так, щоб Вам аплодували стоячи/Р. О. Кушнір

– Дрогобич: Коло, 2013. 258 с Режим доступу:
https://shron1.chtyvo.org.ua/Kushnir_Roman/Velykyi_orator_abo_iak_hovoryty_tak_schob_Vam_aplo_duvaly_stoiachy.pdf

4. Ораторське мистецтво: Навчальний посібник для студентів вищ. навч. закл. юрид. спец. Видання друге / Н.П. Осипова, В.Д. Воднік, Г.П. Клімова та ін. За ред. професора Н.П. Осипової. – Х.: Одиссей, 2006.

5. Піз А., Піз Б. Мова рухів тіла. Розширене видання/ Пер. з англ. – К: ТОВ "Компанія ОСМА", 2015. – 416с.

6. Стернин И.А. Основы речевого воздействия. Учебное издание. – Воронеж: «Истоки», 2012.- 178 с. – Режим доступу:
http://sterninia.ru/files/757/4_Izbrannye_nauchnye_publicacii/Rechevoe_vozdejstvie/Osnovi_rechevog_o_vozdeistviya2013.pdf

7. Стернин И.А. Фактор адресата в речевом воздействии - Воронеж: «Истоки», 2012. – 51 с. – Режим доступу:
http://www.sterninia.ru/files/757/4_Izbrannye_nauchnye_publicacii/Rechevoe_vozdejstvie/Faktor_adresata-v_rechevom_vozdeistviyi.pdf

8. Wow-виступ по-українськи. Ноу хау сучасного оратора/ Андрій Степура – 2-е вид.– Дніпро: Моноліт, 2019. – 304с

Література знаходиться у Національній бібліотеці України імені В.І. Вернадського/ у бібліотеці КПІ ім. Ігоря Сікорського/ на кафедрі УМЛК/ у системі «Електронний КАМПУС».

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Програмою навчальної дисципліни передбачено проведення лекційних та практичних занять

Лекційні заняття

№ з / п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
1	Лекція 1. Спілкування – основа публічного виступу. Структура та складові процесу спілкування. Основні закони спілкування. Комунікативні перешкоди у спілкуванні. Поняття ефективного слухання. Невербальні засоби спілкування. Співвідношення вербального та невербального впливу. СРС 1. Тенденції сучасного спілкування. 2. Елементарні компоненти комунікації. 3. Слухання і його роль у комунікації. 4. Комунікативні табу, комунікативні бар'єри. 5. Причини комунікативних невдач. Література 1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики : Підручник для студ. вищих навч. закладів / Ф. С. Бацевич . – Київ : Академія, 2004 . – С. 7-47. Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0004078 1. Ділове спілкування: усна і писемна форми : навч. посіб. / О. О. Тележкіна, Н. О. Лисенко, О. О. Кушнір, О. О. Литвиненко, Н. В. Піддубна. – Х. : Смугаста типографія, 2015. – 384 с. – Режим доступу: https://pidru4niki.com/84441/dokumentoznavstvo/dilove_splukuvannya_usna_i_pisemna_formi

2	Лекція 2. Техніка професійної публічної промови. Різновиди промов. Структура професійної публічної промови. Етапи написання та запам'ятовування промови. Ефективна імпровізація. СРС 1. Закони, що діють у публічних виступах (закон композиції, закон краю). 2. Суспільно-політичне красномовство як риторичний жанр. 3. Особливості соціально-побутового красномовства. Рекомендована література: 1. Колотілова Н.А. Риторика. Навч. посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2007. — 232 с. https://pidru4niki.com/1584072023290/ritorika/ritorika 2. Кушнір Р.О. Великий оратор, або як говорити так, щоб Вам аплодували стоячи/Р. О. Кушнір – Дрогобич: Коло, 2013. 258 с Режим доступу: https://shron1.chtyvo.org.ua/Kushnir_Roman/Velykyi_orator_abo_iak_hovoryty_tak_schob_Vam_aploduvaly_stoiachy.pdf? 1. Ораторське мистецтво: Навчальний посібник для студентів вищ. навч. закл. юрид. спец. Видання друге /Н.П. Осипова, В.Д. Воднік, Г.П. Клімова та ін. За ред. професора Н.П. Осипової. — Х.: Одісей, 2006. http://kizman-tehn.com.ua/wp-content/uploads/2017/09/Osipova-Oratorske-mistetstvo-2006.pdf
3	Лекція 3. Риторика у професійному житті. Співбесіда, виступ на нараді/зборах як різновиди публічного виступу. Суперечка та її різновиди. Прийоми та правила суперечки. Дискусія, дебати, полеміка. «Мозковий штурм» як метод аналізу і вирішення проблем. СРС 1. Особливості сприйняття, вивчення, розуміння співбесідника. 2. Критика під час дискусії. 3. «Мозковий штурм» як один з кращих методів створення нових ідей. 4. Роль вербальних і невербальних засобів мовленнєвої культури у формуванні іміджу особи. Рекомендована література: 1. Ділове спілкування: усна і писемна форми : навч. посіб. / О. О. Тележкіна, Н. О. Лисенко, О. О. Кушнір, О. О. Литвиненко, Н. В. Піддубна. — Х. : Смугаста типографія, 2015. — 384 с. — Режим доступу: https://pidru4niki.com/84441/dokumentoznavstvo/dilove_spilkuvannya_usna_i_pisemna_formi 2. Колотілова Н.А. Риторика. Навч. посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2007. — 232 с. https://pidru4niki.com/1584072023290/ritorika/ritorika 1. Ораторське мистецтво: Навчальний посібник для студентів вищ. навч. закл. юрид. спец. Видання друге /Н.П. Осипова, В.Д. Воднік, Г.П. Клімова та ін. За ред. професора Н.П. Осипової. — Х.: Одісей, 2006. http://kizman-tehn.com.ua/wp-content/uploads/2017/09/Osipova-Oratorske-mistetstvo-2006.pdf

Практичні заняття

Основні завдання циклу практичних занять – закріпити теоретичний матеріал, засвоєний у ході лекційної частини курсу; навчити студентів узагальнювати набуті знання для вирішення конкретних комунікативних завдань, виробити навички мовленнєвої етики.

№ з/п	Назва теми заняття
1	Практичне заняття 1. Підвищення рейтингу. Залік

6. Самостійна робота студента/аспіранта

1.

№ з/п	Назва теми, що виноситься на самостійне опрацювання	Кількість годин СРС
Розділ 2. Техніка професійної публічної промови		
1	Тема 3. Мовна культура оратора. Основи академічного письма Поняття про аргументацію. Елементи доведення (теза, аргумент, демонстрація). Штампи і кліше у текстах. Логіко-синтаксичні труднощі створення академічного тексту. Риторичні фігури і їх роль у текстах виступів. Особливості створення заголовків. СРС 1. Словесна маніпуляція та способи її нейтралізації. 2. Поняття «води» та «унікальності» в текстах. 3. Дедуктивна, правдоподібна та індуктивна аргументація. 4. Функції заголовку. Рекомендована література: 1. Колотілова Н.А. Риторика. Навч. посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2007. — 232 с. https://pidru4niki.com/1584072023290/ritorika/ritorika 2. Кушнір Р.О. Великий оратор, або як говорити так, щоб Вам аплодували стоячи/Р. О. Кушнір – Дрогобич: Коло, 2013. 258 с Режим доступу: https://shron1.chtyvo.org.ua/Kushnir_Roman/Velykyi_orator_abo_iak_hovoryty_tak_sch_ob_Vam_aploduvaly_stoiachy.pdf? 1. Ораторське мистецтво: Навчальний посібник для студентів вищ. навч. закл. юрид. спец. Видання друге /Н.П. Осипова, В.Д. Воднік, Г.П. Клімова та ін. За ред. професора Н.П. Осипової. — Х.: Одісей, 2006. http://kizman-tehn.com.ua/wp-content/uploads/2017/09/Osipova-Oratorske-mistetstvo-2006.pdf	8
2	Тема 4. Взаємодія оратора та аудиторії. Стратегія і тактика оратора. «Портрет аудиторії». Особливості спілкування промовця з аудиторією. Види запитань у публічних виступах. Прийоми впливу та способи утримання уваги. СРС 1. Поняття «опору аудиторії». 2. Роль запитань у публічному виступі та способи відповіді на них. 3. Види історій у сторітелінгу. 4. Особливості усної презентації. Рекомендована література: 1. Ділове спілкування: усна і писемна форми : навч. посіб. / О. О. Тележкіна, Н. О. Лисенко, О. О. Кушнір, О. О. Литвиненко, Н. В. Піддубна. – Х. : Смугаста типографія, 2015. – 384 с. – Режим доступу: https://pidru4niki.com/84441/dokumentoznavstvo/dilove_spilkuvannya_usna_i_pisemna_formi 2. Колотілова Н.А. Риторика. Навч. посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2007. — 232 с. https://pidru4niki.com/1584072023290/ritorika/ritorika 3. Кушнір Р.О. Великий оратор, або як говорити так, щоб Вам аплодували стоячи/Р. О. Кушнір – Дрогобич: Коло, 2013. 258 с Режим доступу: https://shron1.chtyvo.org.ua/Kushnir_Roman/Velykyi_orator_abo_iak_hovoryty_tak_sch_ob_Vam_aploduvaly_stoiachy.pdf? 4. Ораторське мистецтво: Навчальний посібник для студентів вищ. навч. закл. юрид. спец. Видання друге /Н.П. Осипова, В.Д. Воднік, Г.П. Клімова та ін. За ред. професора Н.П. Осипової. — Х.: Одісей, 2006. http://kizman-tehn.com.ua/wp-content/uploads/2017/09/Osipova-Oratorske-mistetstvo-2006.pdf	8
Розділ 3. Значення риторики у житті людини. Основи академічної доброчесності.		

3	Тема 2. Академічна доброчесність та основи академічного красномовства. Основні прояви академічної нечесності та способи боротьби з ними. Плагіат. Законодавче поле академічної доброчесності. Основи академічного красномовства. Вузівське красномовство. СРС 1. Плагіат як порушення академічної доброчесності. 2. Основні способи перевірки академічних текстів на ознаки плагіату. 3. Власне академічне красномовство (доповідь на конференції, наукова дискусія). Рекомендована література: 1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. фонд «Міжнарод. фонд дослідж. освіт. політики» ; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова» [Електронний ресурс]. – Київ : Таксон, 2016. – 234 с. https://drive.google.com/file/d/0ByePGdGpHh6Wa1NoR3g4S1FaWVE/view 2. Колотілова Н.А. Риторика. Навч. посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2007. — 232 с. https://pidru4niki.com/1584072023290/ritorika/ritorika	8

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування занять

Відвідування лекційних занять є вільним, бали за присутність на лекціях не додаються. Рейтинг студента формує виконання завдань, передбачених СРС.

Заохочувальні бали студент отримує за участь у міжнародних, всеукраїнських та/або інших заходах та/або конкурсах (за тематикою навчальної дисципліни) або/та написання тез доповіді або оформлення творчої роботи як наукової роботи для участі у конкурсі студентських наукових робіт. Ваговий бал – 10.

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>

Процедура оскарження результатів контрольних заходів

Студенти мають можливість порушити будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Рейтинг студента з навчальної дисципліни складається з балів, що він отримує за:

- виконання 2 експрес-контролів;
- виконання МКР

№ з/п	Контрольний захід	%	Ваговий бал	Кіл-ть	Всього
1.	Експрес-контроль	10%	5	2	10
2.	МКР	90%	90	1	90
	Всього				100

Основні критерії оцінювання роботи студентів

Експрес-опитування.

Ваговий бал – 5

Критерії оцінювання:

«відмінно» – 5 балів – безпомилкове виконання практичних завдань та повна і ґрунтовна відповідь на теоретичне питання у відповідності до змісту завдання або питання;

«добре» – 4 бали – виконання практичних завдань із незначними помилками та достатньо повна відповідь на теоретичне питання із незначними похибками;

«задовільно» – 3 бали – виконання практичних завдань із великою кількістю помилок та не зовсім правильна відповідь на теоретичне питання;

«незадовільно» – 0 балів – відсутність виконаних практичних завдань або його незадовільне виконання (більше 60% завдань виконано неправильно); невисвітлене теоретичне питання, незадовільна відповідь зі значними помилками (більше 60% теоретичного матеріалу є неправильним чи невідповідним до змісту питання) або відсутність відповіді.

Модульна контрольна робота.

Ваговий бал – 90

Критерії оцінювання:

«відмінно» – 81-90 балів; правильно виконане завдання, творчий підхід до розкриття питання;

«добре» – 67-80 балів; виконане завдання має незначні змістові та мовленнєві помилки;

«задовільно» – 54-66 балів; виконання завдання неповне (60%), недостатні ґрунтовність та послідовність викладу, наявність помилок;

«незадовільно» – 0 балів. невідповідність змісту завдання, відсутність відповіді, невідповідність вимогам на оцінку «задовільно».

Результати оголошуються кожному студенту окремо у присутності або в дистанційній формі (е-поштою).

Для отримання заліку «автоматом» потрібно мати рейтинг не менш, ніж 60 балів. Умовою допуску до написання залікової роботи наявність 50 балів та виконаної однієї з частин МКР. Студенти, які допущені до складання заліку, але наприкінці семестру мають рейтинг менш 60 балів, а також ті, хто хоче підвищити оцінку, виконують залікову контрольну роботу. Ця рейтингова оцінка є остаточною. У разі написання залікової контрольної роботи на оцінку, нижчу за отриману «автоматом», попередній рейтинг з дисципліни скасовується і до залікової відомості заноситься сума балів за залікову контрольну роботу («жорстка» РСО).

Залікова контрольна робота оцінюються у 100 балів максимум. Залікова контрольна робота складається з двох питань теоретичного характеру з різних розділів робочої програми та одного практичного завдання.

Кожне теоретичне питання оцінюється в 35 балів відповідно до системи оцінювання:

«відмінно» – 31-35 балів - повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації);

«добре» – 26-30 балів - достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації, або незначні неточності);

«задовільно» – 21-25 балів - неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації та деякі помилки);

«незадовільно» – 0 балів - незадовільна відповідь.

Практичне завдання оцінюється з 30 балів відповідно до системи оцінювання:

«відмінно» – 27-30 балів - повне безпомилкове розв'язування завдання;

«добре» – 22-26 балів - повне розв'язування завдання з несуттєвими неточностями;

«задовільно» – 18-21 бал - завдання виконане з певними недоліками;

«незадовільно» – 0 балів - завдання виконано з багатьма недоліками або не виконано.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Менше 50	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Зміст, вимоги та зразок МКР розміщені в додатку 1.

Перелік питань до заліку, розміщено в додатку 2.

Зразок залікової контрольної роботи розміщено в додатку 3

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено старший викладач, кандидат філологічних наук Маковецька-Гудзь Юлія Анатоліївна

Ухвалено кафедрою української мови, літератури та культури (протокол № 5 від 18.01.2023 р.)

Погоджено [Методичною радою університету](#) (протокол № 8 від 02.06.2023)

Додаток 1.

Модульна контрольна робота

Мета **модульної контрольної роботи (МКР)** – закріпити знання студентів, отриманих під час лекційних занять та самостійної роботи з курсу, стимулювати самостійне укладання будь-якого виду промови, закріпити та перевірити вміння використовувати та дотримуватись норм сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні, використовувати навички та вміння, набуті під час проведення практичних занять.

МКР проводиться в усній формі та має на меті перевірити знання студентів щодо використання інтонаційно-виражальних засобів мовлення, понять культури мовлення, написання та виголошення тексту промови; створення ефективних усних презентацій, засобів і форм впливу на аудиторію, основних понять та фундаментальних цінностей академічної доброчесності. Рекомендується МКР проводити у формі публічного виступу. Тематика визначається викладачем відповідно до професійної спрямованості факультету.

Кожен варіант МКР містить завдання однакового рівня складності.

Зразок модульної контрольної роботи

МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА

з навчальної дисципліни

«Мова у правничій діяльності»

спеціальності: усі спеціальності

освітнього ступеня «Бакалавр»

Варіант 1

Підготуйте публічний виступ та мультимедійну презентацію до нього.

Орієнтовна тематика виступів має стосуватись юриспруденції: пояснення юридичних понять (покарання, хабарництва) або розкриття відомих понять з точки зору юриста (мотивація, благодійність)

Студентам пропонується загальна тематика, а більш конкретну тему студент обирає сам (виходячи з власних знань та вподобань).

Перелік питань до заліку

1. Вкажіть структуру публічного виступу. Порівняйте з структурою тексту
2. Опишіть тактику оратора: принципи, способи, композиційні засоби.
3. Назвіть та поясніть складові інтонації у публічних виступах.
4. Вкажіть принципи розробки стратегії виступу з орієнтацією на аудиторію.
5. Визначте прийоми активізації уваги слухачів.
6. Опишіть плагіат як порушення академічної доброчесності.
7. Назвіть та поясніть на прикладах основні комунікативні закони.
8. Вкажіть основні способи боротьби зі страхом публічних виступів.
9. Назвіть основні складники аргументації.
10. Назвіть основні етапи публічного мовлення.
11. Охарактеризуйте основні закони риторики.
12. Охарактеризуйте прийоми впливу на слухачів.
13. Назвіть та поясніть основні прийоми збереження уваги слухачів.
14. Визначте значення риторики для обраної вами професії.
15. Назвіть основні складові спілкування.
16. Назвіть ефективні способи написання та запам'ятовування публічного виступу.
17. Охарактеризуйте сучасні методики переконання (сторітелінг).
18. Назвіть принципи ефективної імпровізації.
19. Назвіть та опишіть типи суперечок.
20. Розкрийте поняття спілкування як основи публічного виступу.
21. Охарактеризуйте невербальні засоби спілкування.
22. Розкрийте поняття слухання і його роль у професійній комунікації.
23. Окресліть основні комунікативні бар'єри. Наведіть приклади комунікативних табу та поясніть їх.
24. Розкрийте суть поняття «портрет аудиторії».
25. Назвіть та охарактеризуйте види дискусії.
26. Охарактеризуйте комунікативні перешкоди у спілкуванні.
27. Розкрийте сутність поняття "мозковий штурм".
28. Охарактеризуйте підходи до визначення поняття "презентація".
29. Вкажіть ознаки ефективної презентації.
30. Назвіть риторичні фігури і поясніть їх роль у текстах виступів.
31. Назвіть та поясніть основні структурні елементи самопрезентації.
32. Охарактеризуйте інтонаційно-виразні засоби мовлення
33. Поясніть різницю між стратегією та тактикою оратора. Вкажіть їх елементи
34. Вкажіть види запитань у публічних виступах.
35. Поясніть поняття академічного красномовства. Вкажіть його різновиди.
36. Охарактеризуйте особливості співбесіди з роботодавцем
37. Розкрийте поняття етикету ділового листування та онлайн спілкування.
38. Назвіть на поясніть основні принципи та правила, що використовуються у ході написання текстів промов.
39. Поясніть доречність використанні штампів та кліше у текстах.
40. Поясніть основні елементи доведення.

Зразок залікової контрольної роботи

ЗАЛІКОВА КОНТРОЛЬНА РОБОТА
з навчальної дисципліни
«Засади усного професійного мовлення (риторика)»
спеціальності: усі технічні,
освітнього ступеня «Бакалавр»

Варіант 1

1. Розкрити поняття спілкування як інструменту професійної діяльності.
2. Описати та пояснити поняття стратегія і тактика оратора.
3. Скласти розгорнутий план публічного виступу на тему: «Соціальні мережі в житті студента». Вказати основні тези та аргументи.

Кожен варіант Залікової роботи містить завдання однакового рівня складності.